

Mahepõllumajanduslik lambakasvatus

Korraldaja: Eesti Mahepõllumajanduse Sihtasutus
Lektor: Hillar Kalda
oktoober 2016

Teemad

- Mahelambakasvatus Eestis
- Aretatavad lambatõud
- Aretusprogrammid
- Lammaste söödatootmine

Mahelambakasvatus Eestis

- Mahetootmise põhimõte
- Mahelambakasvatuse põhinõuded
- Nõuetele vastavuse nõuded lambakasvatuses
- Mahelambakasvatusega alustamine
- Eelduseks mahetaimekasvatus
- Põhilised erinevused Mahe- ja tavatootmises

Eestis aretatavad lambatõud

- Eesti tumedapealine lambatõug
- Eesti valgepealine lambatõug
- Kihnu maalamm

Eesti tumedapealine lambatõug

- Saamiselu
- Aretusorganisatsioonid
- Välimiku kirjeldus
- Parandajatõud
 - Suffolki
 - Saksa mustapealine
 - Oksforddauni
 - Norra valge
 - Läti tumedapealine
 - Šropšir

Eesti valgepealine lambatõug

- Saamiselu
- Aretusorganisatsioonid
- Välimiku kirjeldus
- Parandajatõud
 - Texel
 - Dorset
 - Norra valge
 - Ševiot

Kihnu maalamm

- Saamiselugu
- Aretusorganisatsioon
- Välimiku kirjeldus

Aretusprogrammid

- Aretuse eesmärgid
- Aretuseesmärkide saavutamise abinõud
 - Jõudluskontroll
 - Tõuraamatu pidamine
 - Aretusmeetodid ja tõumaterjali levitamine
 - Lammaste TSE resistentsuse saavutamine
 - Maedi-visna tõrjeprogramm

Lammaste söödatootmine

- Põhisööda valik
 - Hein
 - Silo
- Jõusööt
 - Kaer
 - oder
- Mineraalsööt

Karjamaade rajamine

- Taramaterjali valik
 - Elektrikarjus teiseldatav
 - Elektrikarjus statsionaarne
 - Loomavõrgust tara
 - Latt-, laud- või kiviaed
 - Kombineeritud tara
- Seemnesegu valik
 - Niitelised seemnesegud
 - Karjatamise seemnesegud 20% liigirohkem

Lammaste karjatamine

- Karjatamisperioodil tuleb lambale tagada pääs karjamaale või väliaedikusse.
- Karjatee äär peab olema vaba takjatest ja ohakatest, et vältida villa saastumist.
- Väliitingimustes tuleb lammast kaitsta halbade ilmastikutingimuste eest.
- Väliaedikus või karjamaal looma lõastamise korral peab lõastamisvahendi pikkus olema vähemalt 3 meetrit.

Karjamaarohi

Sesoon	Rohupikkus cm	Seletus
kevad	4	Tagab uttede piimakuse ka suurema karjatamiskoormuse korral
suvi	6	Kiire rohukasv, kuid rohul ei tohi lasta seemnepäid tekkida
sügis	7-8	Karjamaarohu toiteväärtus langeb, suureneb vajadus talledele juurvilja söötmiseks
Hilissügis	4	Rohi on vaja maha karjatada, et vähendada külmakahjustusi

Rohumaa vajadus karjatamiseks

Rohumaade saagikus (sü/ha) ja T/ha	Utte/ha	1 utele, ha
(2000), 10-madal	4	0,25
(2500), 12,5-keskmine	5	0,2
(3000), 15,0-kõrge	6	0,17
(3500), 17,5-väga kõrge	7	0,14

Heina kvaliteet (toiteväärtus)

Kvaliteet	Energia	
	MJ/kg/ka	MJ/kg
Kehv	7,5	6,25
Keskmine	8,5	7,0
Hea	9,5	8,0

Silo kvaliteet, toiteväärtus

Näitaja	Silo kvaliteet		
	Hea	Rahuldav	Halb
Metaboliseeruvad energiat, MJ	>9,5	8-9,5	<8
Proteiini, %	>15	12-15	<12
Toorkiudu, %	<26	26-30	>30

Söodaratsiooni koostamine

Vajaminevad toitefaktorid lammastele

- Energia
 - Metaboliseeruv energia
- Proteiin
 - toorproteiin
- Kuivaine
 - toorkiud
- Mineraalelemendid
- Vitamiinid
- vesi

Lammaste söötmisala

- Söötiskohal tuleb arvestada vähemalt 35 cm söimepikkusega iga looma kohta ja vähemalt 45 cm söimepikkusega tiine looma kohta.
- Rõngassõimed kasutamisel erinev 17-20cm
- Nippeljootja kasutamise korral peab 30 looma kohta olema vähemalt üks jootja .
- Veekünade kasutamisel erinev

Täna tähelepanu eest